

قانون نفت ۱۳۵۳

ماده ۱ - اصطلاحات و تعبيرات

اصطلاحات و کلمات زیر هر کجا که در این قانون به کار برده شود، شامل تعاریف و مفاهیم مشروح در این ماده خواهد بود.

- نفت

عبارت است از نفت خام، گاز طبیعی، آسفالت و کلیه هیدروکربورهای مایع اعم از آن که به حالت طبیعی یافت شود و یا به وسیله عملیات مختلف از نفت خام و گاز طبیعی جدا شود و نیز هر فرآورده مهیای استفاده یا نیمه تمامی که از مواد مزبور به وسیله تبدیل گاز به مایع یا تصفیه یا عمل شیمیایی یا هر گونه طریقه دیگری اعم از آن چه اکنون معمول است و آن چه در آینده معمول شود به دست آید.

- منابع نفتی

عبارت است از کلیه منابع و ذخایر زیرزمینی دارای نفت اعم از این که در خشکی یا در مناطق دریایی واقع شده باشد.

- مناطق دریایی

عبارت است از آبهای داخلی و ساحلی و فلات قاره.

- عملیات نفتی

اعم است از کلیه عملیات مربوط به اکتشاف، توسعه، بهره برداری، پالایش، حمل و نقل، پخش و خرید و فروش نفت.

- طرف قرارداد

عبارت است از هر شخصی که طبق مقررات این قانون قرارداد پیمانکاری یا مشارکت یا فروش نفت با شرکت ملی نفت ایران امضاء کرده باشد.

- شخص

عبارت است از شخص یا اشخاص طبیعی یا حقوقی لیکن در این قانون عنوان شخص به شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای فرعی آن اطلاق نمی شود.

- قرارداد پیمانکاری

عبارت از قراردادی است که به موجب آن طرف قرارداد مسیولیت اجرای برخی از عملیات نفتی را در ناحیه معینی از طرف شرکت ملی نفت ایران و به نام آن شرکت بر طبق مقررات این قانون بر عهده می گیرد.

- قرارداد مشارکت

عبارت است از قراردادی که در اجرای بند ۳ ماده ۳ این قانون منعقد می گردد.

- قرارداد فروش

عبارت است از قراردادی که به موجب مقررات ماده ۱۲ این قانون منعقد گردد

- پیمانکار کل

قانون نفت ۱۳۵۲

عبارت از شرکتی است که به موجب بند ۳ ماده ۸ این قانون اجرای عملیات و انجام تعهدات مقرر در قرارداد پیمانکاری را بر عهده می‌گیرد.

- پذیره

عبارت است از وجه معینی که هنگام عقد قرارداد پیش بینی می‌شود و یک جا یا به دفعات و در طی مراحل توسط طرف قرارداد به شرکت ملی نفت ایران پرداخت می‌گردد.

- بخش نفتی

عبارت است از هر یک از تقسیماتی که شرکت ملی نفت ایران به موجب ماده ۴ این قانون برای خشکی و یا مناطق دریایی تعیین کرده باشد.

- ناحیه

اعم است از کل یا هر قسمت از ناحیه یا نواحی که به موجب قراردادی برای اجرای عملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده می‌شود.

• ماده ۲ - اختیارات و وظایف شرکت ملی نفت ایران

شرکت ملی نفت ایران مسئول انجام وظایف و اعمال حقوق و اختیارات مصرح در این قانون و نظارت بر اجرای آن می‌باشد. شرکت مزبور در انجام این مسئولیت به ترتیب مقرر در اساسنامه قانونی خود عمل خواهد کرد.

• ماده ۳ - اجازه مذاکره و انعقاد قرارداد

۱) منابع نفتی و صنعت نفت ایران ملی است و اعمال حق مالکیت ملت ایران نسبت به منابع نفتی ایران در زمینه اکتشاف، توسعه، تولید، بهره برداری و پخش نفت در سرتاسر کشور و فلات قاره منحصراً به عهده شرکت ملی نفت ایران است که رأساً یا به وسیله نمایندگی‌ها و پیمانکاران خود در آن باره اقدام خواهد کرد.

۲) شرکت ملی نفت ایران می‌تواند به منظور اجرای عملیات اکتشاف و توسعه نفت در بخشهای آزاد نفتی با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی وارد مذاکره شود و قراردادهایی را که مقتضی بدانند بر مبنای پیمانکاری و با رعایت مقررات و مصرحات این قانون تنظیم و امضاء نماید.

قراردادهای مزبور بعد از تأیید هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

۳) شرکت ملی نفت ایران می‌تواند به منظور ایجاد پالایشگاه و اجرای عملیات پالایش نفت در داخل کشور رأساً یا از طریق مشارکت با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی اقدام نماید مشروط به رعایت شرایط زیر خواهد بود:

الف) سهم شرکت ملی نفت ایران هیچ‌گاه نباید از پنجاه درصد کمتر باشد.

ب) مدت مشارکت در هر قرارداد به تشخیص و نظر شرکت ملی نفت ایران معین خواهد شد ولی در هر حال این مدت از بیست سال تجاوز نخواهد کرد.

۴) در مورد بند ۳ بالا کلیه نفت خامی که به پالایشگاه تحویل می‌شود به قیمت رایج بازار حساب خواهد شد و منافع پالایش مشمول مالیات بر درآمد دولت ایران خواهد بود.

۵) شرکت ملی نفت ایران می‌تواند برای انجام عملیات نفتی در خارج کشور با هر شخص و به هر طریق که مقتضی می‌داند مشارکت نماید و مقررات این قانون نسبت به عملیات شرکت ملی نفت ایران در خارج کشور مجری نخواهد بود.

• ماده ۴ - اعلان آزادی بخشها

۱) تصمیم درباره آزاد کردن یا بستن، تعیین یا تغییر حدود بخشهای نفتی در هر مورد با شرکت ملی نفت ایران است.

۲) آزاد بودن بخشها از طریق نشر آگهی، متضمن شرایط تنظیم پیشنهاد و مهلت تسلیم آن اعلام خواهد شد.

۳) شرکت ملی نفت ایران در مورد هر بخش یا هر جزیی از آن که آزاد اعلان می کند دفترچه مشخصاتی حاوی موقعیت جغرافیایی و وضع عمومی زمین شناسی و سایر اطلاعات مربوط به آن تهیه خواهد کرد.

۴) قسمتهایی از ناحیه هر قرارداد که بعد از اجرای عملیات تفکیک می شود و از ناحیه مشمول آن قرارداد اخراج می گردد تا زمانی که مجدداً آزاد اعلان نشده باشد بسته خواهد بود

• ماده ۵ - دریافت پیشنهادها

۱) پیشنهاد انعقاد قرارداد در مورد تمام یا هر جزیی از یک بخش که آزاد اعلان می شود بایستی در طی مهلتی که در آگهی شرکت ملی نفت ایران تعیین شده است به شرکت مذکور تسلیم شود.

۲) پیشنهاد فقط از اشخاصی که صلاحیت فنی و مالی آنها توسط شرکت ملی نفت ایران احراز و تصدیق گردیده باشد دریافت خواهد شد. پیشنهاد باید بر اساس شرایط پیش بینی شده در قرارداد نمونه ای باشد که توسط شرکت ملی نفت ایران تهیه و به انضمام دفترچه مشخصات مذکور در بند ۳ ماده ۴ این قانون به متقاضیان داده خواهد شد.

• ماده ۶ - رد و قبول پیشنهادها

۱) پیشنهادهایی که ظرف مهلت مقرر واصل گردد بدون رعایت تقدم و تأخر در تاریخ وصول مورد توجه قرار خواهد گرفت.

۲) شرکت ملی نفت ایران حق و اختیار تام و تمام قبول یا رد هر یک یا کلیه پیشنهادها رسیده را دارا می باشد. دادن پیشنهاد، هیچ گونه حقی برای پیشنهاددهنده ایجاد نمی کند.

• ماده ۷ - شرایط تقدم و اولویت

۱) از میان پیشنهادهای رسیده پیشنهادهایی که علاوه بر رعایت مفاد و مقررات این قانون متضمن شرایط مساعدتر دیگری نیز از قبیل پذیره باشد و بالخصوص انجام عملیات پالایش در داخل کشور و ورود شرکت ملی نفت ایران را در مراحل حمل و نقل و بالایشگاه و بخش و فروش نفت در بازارهای جهانی تضمین و با حداقل تسهیل نماید مقدم شمرده خواهد شد.

۲) شرکت ملی نفت ایران قبول یا رد پیشنهاد را کتباً به اطلاع پیشنهاددهنده خواهد رسانید.

• ماده ۸ - امضای قرارداد پیمانکاری

۱) هر شخص که پیشنهاد او به شرح مقرر در ماده ۷ پذیرفته شود مکلف خواهد بود حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخی که شرکت ملی نفت ایران قبول آن پیشنهاد را اعلام کند قرارداد پیمانکاری بر اساس مقررات قرارداد نمونه با شرکت ملی نفت ایران امضاء نماید. قراردادی که بدین گونه امضاء شود بعد از تصویب هیأت وزیران قابل اجراء خواهد بود.

۲) در صورتی که یک پیشنهاد از طرف دو یا چند شخص داده شده باشد امضای قرارداد توسط کلیه آن اشخاص صورت خواهد گرفت که هر کدام از آنها منفرداً و متضامناً مسیولیت حسن اجرای تعهدات مندرج در قرارداد را بر عهده خواهند داشت.

۳) شخص یا اشخاصی که به شرح بالا قرارداد پیمانکاری با شرکت ملی نفت ایران امضاء می کنند متعهد خواهند بود که ظرف مدت ۶۰ روز از تاریخ امضای قرارداد یک شرکت فرعی یا تابعیت ایرانی تشکیل دهند و مطابق مقررات قانون ایران آن را به ثبت برسانند و کلیه حقوق و تعهداتی را که به موجب قرارداد پیمانکاری دارند به آن شرکت ایرانی منتقل سازند.

شرکت ایرانی مزبور به عنوان " پیمانکار کل " شرکت ملی نفت ایران اجرای عملیات اکتشاف و توسعه را به صورت غیر انتفاعی و به موجب قرارداد بر عهده خواهد داشت لیکن این امر ذمه انتقال دهنده یا انتقال دهندگان را در برابر شرکت ملی نفت ایران از بابت مسیولیتها و تعهدات مندرج در قرارداد بری نخواهد کرد.

عنوان " طرف قرارداد " که در این قانون به کار برده شده است شامل " پیمانکار کل " نیز خواهد بود.

۴) شرکت فرعی از لحاظ این ماده عبارت است از شرکتی که مالکیت کلیه سهام آن با شخص و یا اشخاصی باشد که پیشنهاد آنها مورد قبول شرکت ملی نفت ایران بوده و قرارداد پیمانکاری امضاء نموده اند.

• ماده ۹ - مساحت ناحیه عملیات

۱) در هر قرارداد ناحیه یا نواحی که عملیات اکتشاف و توسعه در آن به موقع اجراء گذارده خواهد شد تعیین و حدود آن مشخص خواهد گردید.

۲) مساحت ناحیه یا نواحی که به موجب قرارداد واحدی به عملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده می شود در هر صورت مجموعاً بیش از هشت هزار کیلومتر مربع در خشکی و بیش از چهار هزار کیلومتر مربع در مناطق دریایی نخواهد بود.

• ماده ۱۰ - مدت

۱) مدت قراردادهای پیمانکاری که به موجب مقررات ماده ۸ این قانون منعقد شود به دو مرحله متوالی اکتشاف و توسعه تقسیم خواهد شد. طول مدت مرحله اکتشاف حداکثر از تاریخ اجرای قرارداد تا پنج سال خواهد بود.

۲) در صورتی که تا پایان مرحله اکتشاف میدان قابل تولید تجاری در ناحیه قرارداد کشف شده باشد مراحل توسعه به دنبال مرحله اکتشاف آغاز خواهد شد.

• ماده ۱۱ - مسیولیت‌های طرف قرارداد در مرحله اکتشاف

۱) طرف قرارداد مسیولیت تأمین کلیه وجوه لازم برای انجام عملیات اکتشافی را بر عهده خواهد داشت.

۲) طرف قرارداد فقط وقتی مستحق بازیافت وجوه مزبور خواهد بود که عملیات منجر به کشف میدان تجاری بشود.

۳) در صورتی که کشف میدان تجاری مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط تصریح می شود به تحقق بیبوند عملیات توسعه میدان مزبور آغاز خواهد شد.

تأمین وجوه لازم جهت عملیات توسعه نیز در صورت درخواست شرکت ملی نفت ایران بر عهده طرف قرارداد خواهد بود.

۴) بازپرداخت وجوه مذکور در بندهای ۲ و ۳ بالا مطابق مقرراتی خواهد بود که بر اساس مقررات ماده ۱۲ این قانون در هر قرارداد پیش بینی گردد.

• ماده ۱۲ - قرارداد فروش نفت

۱) بعد از آن که تجاری بودن میدان کشف شده، مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط پیمانکاری تصریح می شود به تحقق پیوست قرارداد فروش بین شرکت ملی نفت ایران و طرف قرارداد منعقد خواهد شد.

طرف قرارداد حق خواهد داشت که در برابر ریسک هزینه های اکتشافی که متحمل گردیده و نیز در برابر تعهد تأمین هزینه های عملیات توسعه که بر عهده گرفته است (در صورتی که تأمین این هزینه ها بر عهده طرف قرارداد باشد) مقداری از نفت میدان مکشوفه را از تاریخ آغاز تولید تجاری تحت شرایط مقرر در قرارداد فروش و در طی مدتی که از پانزده سال تجاوز نخواهد کرد خریداری نماید.

نفتی که به موجب مقررات این ماده به طرف قرارداد فروخته می شود در هر حال از پنجاه درصد نفت تولید شده میدان مکشوفه تجاوز نخواهد نمود.

۲) بهای نفت فروخته شده به طرف قراردادی طوری محاسبه خواهد شد که به اندازه مجموع دو تخفیف زیر از بهای قوب رایج بازار نفت مزبور ارزانتر باشد.

الف) تخفیفی که رقم کل آن در هر سال برابر با یک دهم مجموع مبالغی باشد که طرف قرارداد از تاریخ اجرای قرارداد تا آغاز تولید تجاری از بابت هزینه های عملیات اکتشاف و توسعه در ناحیه قرارداد متحمل شده است. در صورتی که تأمین وجوه لازم جهت عملیات توسعه بر عهده طرف قرارداد نباشد فقط هزینه های عملیات اکتشاف در محاسبه این تخفیف منظور خواهد شد. در صورتی که در یک ناحیه قرارداد دو یا چند میدان تجاری کشف شده باشد مجموع مبالغ هزینه

قانون نفت ۱۳۵۲

های مزبور به ترتیب مقرر در قرارداد مربوط بین آن دو یا چند میدان سرشکن خواهد شد به نحوی که مجموع تخفیفات ناظر بر مجموع نفتی که هرساله از مجموع میدانها به طرف قرارداد فروخته می شود با یک دهم مجموع هزینه های اکتشاف و توسعه که در ناحیه قرارداد خرج شده است معادل باشد. این تخفیف طرف مدت ده سال از تاریخ آغاز تولید تجاری ادامه خواهد داشت.

ب) تخفیفی حداکثر معادل پنج درصد بهای فوب رایج بازار نفت فروخته شده به طرف قرارداد که این تخفیف طرف تمام مدت اعتبار قرارداد فروش ادامه خواهد داشت.

روش تعیین بهای فوب رایج بازار و میزان قطعی تخفیف مقرر در شق ب و پیش بینی برنامه تحویل و بارگیری نفت و همچنین مقررات راجع به طرز پرداخت بها و سایر مقررات لازم در هر قرارداد فروش مندرج خواهد شد. برای هزینه های توسعه ای ممکن است بهره ای تعلق گیرد که حداکثر آن در قرارداد مربوط معین خواهد شد لیکن برای هزینه های اکتشافی به هیچ وجه بهره تعلق نخواهد گرفت. بهره متعلق به هزینه های توسعه ای مطابق این بند مشمول مالیات بر درآمد نخواهد بود.

• ماده ۱۳ - تولید تجاری

آغاز تولید تجاری در مورد هر میدان موقعی خواهد بود که کلیه وسایل تولید و تحویل منظم نفت از میدان مزبور تا نقطه صدور یا پالایش آماده شده و عملاً هم یکصد هزار متر مکعب نفت خام از آن میدان برداشت شده باشد.

از لحاظ این محاسبه در مورد میدان گازی هر هزار متر مکعب گاز طبیعی در ۱۵ درجه سانتیگراد معادل یک متر مکعب نفت خام تلقی خواهد شد.

• ماده ۱۴ - پایان مرحله اکتشاف

۱) با آغاز تولید تجاری هر میدان، میدان مزبور از ناحیه قرارداد تفکیک می شود و قرارداد پیمانکاری که به موجب ماده ۱۱ این قانون پیش بینی شده است نسبت به آن میدان خاتمه می یابد.

۲) اجرای کلیه عملیات در هر میدان تجاری از تاریخ آغاز تولید تجاری آن میدان رأساً بر عهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

۳) در صورتی که تولید تجاری در یک میدان از ناحیه قرارداد پیش از پایان مرحله اکتشاف (که به موجب مقررات ماده ۱۰ این قانون در هر قرارداد پیش بینی می شود) آغاز گردد عملیات اکتشافی در بقیه ناحیه توسط طرف قرارداد تا پایان مرحله اکتشاف ادامه خواهد یافت.

• ماده ۱۵ - ادامه عملیات

۱) عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ اجرای قرارداد آغاز و بلاانقطاع دنبال خواهد شد.

۲) هر گاه ضرورت انجام تحقیقات و مطالعات خاصی توقف عملیات اکتشافی را برای مدت موقتی ایجاب نماید توقف عملیات فقط با موافقت شرکت ملی نفت ایران میسر خواهد بود.

۳) در صورتی که طرف قرارداد عملیات را بدون تحصیل موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران برای مدتی بیش از سه ماه متوقف سازد شرکت ملی نفت ایران حق فسخ قرارداد را خواهد داشت. توقف عملیات که ناشی از قوه قهریه باشد خارج از شمول مقررات این ماده است.

• ماده ۱۶ - خاتمه قرارداد به علت عدم کشف نفت

۱) هر گاه طرف قرارداد ظرف دوره اکتشاف و پس از انجام حداقل عملیاتی که در قرارداد پیش بینی شده است به این نتیجه برسد که شرایط زیرزمینی ناحیه طوری است که کشف نفت به میزان تجاری مقدور به نظر نمی رسد می تواند از ادامه عملیات خودداری و تقاضای فسخ قرارداد را بکند.

در این صورت طرف قرارداد مکلف خواهد بود ثابت نماید که کلیه امور اکتشافی تا تاریخ مزبور طبق برنامه به موقع اجراء گذارده شده است. هر گاه میبالی که برای خرج کردن در عملیات مزبور در نظر گرفته شده بود تماماً خرج نشده باشد طرف قرارداد ملزم خواهد بود که کلیه مبالغ خرج نشده را به شرکت ملی نفت ایران بپردازد.

قانون نفت ۱۳۵۲

۲) در صورتی که در پایان مرحله اکتشاف، کشف میدان تجاری در هیچ نقطه ای از ناحیه قرارداد به تحقق نپیوسته باشد قرارداد پیمانکاری خاتمه خواهد یافت و طرف قرارداد حق مطالبه وجوهی را که صرف هزینه های اکتشافی کرده است نخواهد داشت. طرف قرارداد مکلف خواهد بود کلیه اسناد و مدارک و نقشه های حاصل از عملیات را به طور کامل به شرکت ملی نفت ایران تسلیم نماید.

• ماده ۱۷ - تعهدات طرف قرارداد

۱) شرکت ملی نفت ایران موظف است در هر یک از موارد طرف قرارداد را با قید شرایط مقتضی ملزم نماید که تا آنجا که بر طبق موازین فنی و مهندسی قابل توجه باشد حداکثر کوشش را در اجرای عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد به عمل آورد.

۲) در مورد هر میدان تجاری باید ترتیباتی پیش بینی شود که انجام عملیات توسعه و تهیه وسایل لازم جهت استفاده و بهره برداری کامل از آن میدان را در مناسبترین مدت و با رعایت شرایط اقتصادی و اصول صحیح مهندسی تضمین نماید.

• ماده ۱۸ - کنترل عملیات

۱) شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در مورد هر قرارداد نظارت و بازرسی کامل و مؤثر در عملیات پیمانکار کل اعمال نماید.

۲) طرف قرارداد ملزم خواهد بود که کلیه فعالیتهای خود را با موافقت و تصویب شرکت ملی نفت ایران انجام دهد و هر گونه اطلاعات را طبق نظر و دستور شرکت ملی نفت ایران به نحو جامع و رضایتبخش تهیه و تسلیم نماید.

• ماده ۱۹ - مالکیت نفت

نفت تولید شده از منابع نفتی ایران در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود. شرکت مزبور نمی تواند هیچ قسمت از نفت را مادام که استخراج نشده است به غیر انتقال دهد.

• ماده ۲۰ - استخدام خارجیان

۱) استخدام کارمند خارجی فقط در مورد مشاغلی مجاز خواهد بود که کارمند ایرانی واجد تخصص و تجربه لازم برای تصدی آنها در اختیار نباشد. رعایت این مقررات در مورد پیمانکارانی که برای پیمانکار کل کار می کنند نیز لازم خواهد بود.

۲) استخدام کارمند خارجی در هر مورد با مشورت و اجازه شرکت ملی نفت ایران صورت خواهد گرفت و شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود احراز کند که استخدام خارجی در هر مورد برای مدت محدود و آن هم مشروط به تهیه وسایل کارآموزی ایرانیانی باشد که بتوانند در رأس مدت مقرر جایگزین کارمند خارجی گردند.

• ماده ۲۱ - انتقالات

طرف قرارداد نمی تواند حقوقی را که به موجب مقررات قرارداد تحصیل و یا تعهداتی را که قبول نموده است به دیگری واگذار کند مگر با موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران و تأیید هیأت وزیران.

• ماده ۲۲ - ضمانت اجرایی

شرکت ملی نفت ایران مکلف است در قراردادهایی که بر طبق این قانون تنظیم می شود ضمانت اجرایی کافی از برای تعهدات طرف قرارداد منظور نماید.

• ماده ۲۳ - رفع اختلافات

اختلافاتی که بین شرکت ملی نفت ایران و طرفهای قرارداد پیش آید هر گاه از طریق مذاکره دوستانه به نحوی که در هر قرارداد پیش بینی خواهد شد رفع نشود از طریق داوری حل خواهد شد. مقررات مربوط به ارجاع اختلافات به داوری در هر قرارداد به نحو مقتضی پیش بینی می گردد. آیین رسیدگی در مورد داوری مطابق قوانین ایران و محل داوری تهران خواهد بود مگر آن که بعد از بروز اختلاف طرفین قرارداد نسبت به محل دیگری توافق نمایند. اعتبار و تفسیر و اجرای قراردادهای تابع قوانین ایران خواهد بود.

• ماده ۲۴ - مصرف کالاها و خدمات

کالاها و خدمات مورد نیاز عملیات در هر قرارداد از منابع داخلی کشور تهیه و تحویل خواهد شد. استفاده از کالاها و خدمات خارجی وقتی مجاز خواهد بود که کالاها و خدماتی که در ایران تهیه و عرضه می شود به تشخیص شرکت ملی نفت ایران از لحاظ کیفیت برای رفع نیازمندی عملیات مناسب نباشد و یا به مقادیر مورد نیاز در دسترس نباشد و یا آن که قیمت کالاها و خدمات عرضه شده در ایران به تشخیص شرکت ملی نفت بیش از بیست درصد از قیمت کالاها و خدمات خارجی گرانتر باشد.

• ماده ۲۵ - تحصیل اراضی و واردات

در مورد قراردادهای مشارکت و یا پیمانکاری که مطابق مقررات این قانون جهت انجام عملیات نفتی در ایران منعقد می شود به قرار مشروح زیر عمل خواهد شد:

(۱) اراضی و آب و حقوق ارتفاقی مورد نیاز عملیات با استفاده از مزایا و اختیارات مقرر در اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و توسط آن شرکت تحویل خواهد شد. بهای خرید یا مال الاجاره پرداختی بابت تحصیل اراضی و آب و حقوق ارتفاقی به علاوه هزینه های مربوط به آن در هر مورد به حساب عملیات منظور خواهد گردید.

(۲) ماشین آلات و وسایل و هر گونه کالاهای مورد نیاز عملیات با رعایت مقررات ماده ۲۴ این قانون و بر طبق مقررات اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و به نام آن شرکت وارد خواهد شد.

(۳) کلیه اراضی و تأسیسات ثابت در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

• ماده ۲۶ - محافظت منابع و جلوگیری از آلودگی محیط

شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در جریان عملیات مربوط هر قرارداد دقت و مراقبت کامل را جهت حفظ منابع ثروت طبیعی (مخصوصاً گازهای طبیعی) همچنین جلوگیری از آلودگی محیط (هوا و آب و زمین) به عمل آورد طرف قرارداد ملزم خواهد بود که در عملیات خود مقرراتی را که در این باب توسط دولت و یا شرکت ملی نفت ایران اعلام و ابلاغ می گردد رعایت نماید. شرکت ملی نفت ایران ضوابطی را که باید در اجرای مفاد این ماده به ویژه در خصوص حفظ منابع نفتی، بازیافت مجدد نفت، افزایش بهره دهی مخازن زیرزمینی نفت، جلوگیری از سوزاندن و به هدر دادن نفت مورد عمل قرار گیرد تدوین و اعلام خواهد کرد.

• ماده ۲۷ - نفت مناطق دریایی

نفت تولید شده از مناطق دریایی ایران در حکم نفتی خواهد بود که از داخل سرزمین ایران تولید شده باشد. مقررات قانون ایران نسبت به کلیه تأسیساتی که در مناطق دریایی مزبور ایجاد شود جاری خواهد بود.

• ماده ۲۸ - منافع ایران

طرف قرارداد مکلف خواهد بود که در اجرای تعهداتی که به موجب قرارداد بر عهده دارد همواره منافع ایران را ملحوظ دارد.

• ماده ۲۹ - شمول قانون

شرکت ملی نفت ایران در مورد کلیه قراردادهایی که برای انجام عملیات نفتی در داخل کشور منعقد می کند مکلف به رعایت مقررات این قانون خواهد بود.

به شرکت ملی نفت ایران اختیار داده می شود که به منظور تأمین منافع بیشتری برای ایران با طرفهای دوم قراردادهایی که جهت اجرای عملیات نفتی در داخل کشور پیش از تصویب این قانون امضاء شده و به تصویب مجلسین رسیده است وارد مذاکره شود و هر تغییر و اصلاحی را در مقررات آن قراردادها که با توجه به روح و مفاد این قانون لازم و مقتضی باشد به عمل آورد در مورد قراردادهایی که موضوع پرداخت بهره مالکانه (پرداخت مشخص) نسبت به نفت خام و گاز طبیعی پیش بینی نشده باشد بهره مالکانه ای به میزان مناسب و به تشخیص شرکت ملی نفت ایران مقرر خواهد شد تغییرات و اصلاحاتی که به این نحو در قراردادهای مزبور صورت گیرد بعد از تأیید هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

دولت در هر مورد گزارش تغییرات مذکور در این ماده را ظرف سه ماه از تاریخ تأیید به مجلسین خواهد داد.

قانون نفت ۱۳۵۲

• ماده ۳۰ - تعیین قیمت و آیین نامه های اجرایی

۱) شرکت ملی نفت ایران قیمت‌هایی را که در هر مورد مبنای محاسبه بهره مالکانه (پرداخت مشخص) و مالیات بر درآمد نفت خام و گاز طبیعی خواهد بود تعیین و بعد از تأیید هیأت وزیران اعلام خواهد نمود ولو این که در قراردادهای موجود به نحو دیگری مقرر شده باشد.

۲) شرکت ملی نفت ایران اختیار دارد قیمت‌هایی را که در هر مورد مبنای محاسبه مالیات بر درآمد فرآورده های نفتی خواهد بود تعیین و اعلام نماید.

۳) شرکت ملی نفت ایران اختیار دارد که برای تثبیت ارزش و حفظ قدرت خرید ارزی که از بابت فروش نفت و گاز عاید ایران می شود هر گونه اقدام و یا هر گونه موافقتی را با تصویب هیأت وزیران به عمل آورد.

۴) کلیه اقداماتی که در زمینه سه بند بالا پیش از تاریخ تصویب این قانون توسط دولت به عمل آمده است بدین وسیله تأیید و تنفیذ می شود.

۵) شرکت ملی نفت ایران می تواند مقررات و آیین نامه های لازم را در اجرای این قانون تدوین کند و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء بگذارد.

۶) قانون مربوط به تفحص و اکتشاف و استخراج نفت در سراسر کشور و فلات قاره مصوب هفتم مرداد ماه ۱۳۳۶ از تاریخ تصویب این قانون ملغی و این قانون جایگزین آن می گردد.

قانون فوق مشتمل بر سی ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۳۵۲.۴.۲۱ در جلسه فوق العاده روز سه شنبه هشتم مرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و سه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.